

Poslovođa vodi zapisnike sednice nastavnika, koga veća i pomaže upravitelju u opravljanju poslova.

Poslovođa za taj rad ima prava na nagradu, koju određuje Ministar Prosvete.

U slučaju da se nijedan nastavnik ne bi primio te dužnosti po izboru veća, Ministar Prosvete ima prava da sam odredi jednoga od nastavnika za poslovođu.

Član 39.

Za knjižničara nastavnika veća bira, na godinu dana jednoga od stalnih nastavnika dotične škole.

On pod svojom odgovornošću rukuje školskom knjižnicom i knjižnicom đakih udžbenika. Knjižničar ima prava na naročitu nagradu, koju određuje Ministar Prosvete.

Član 40.

Za čuvare zbiraka učila i drugih nastavnih sredstava upravitelj određuje u početku školske godine, ili kad se ukaže potreba, za svaku zbirku po jednoga nastavnika, koji se po struci i prirodi posla tom zbirkom najviše služi.

Svaki čuvar rukuje dotičnom zbirkom pod svojom materijalnom odgovornošću.

Za stručne nastavnike ova je dužnost obavezna.

Član 41.

U početku školske godine nastavnika veća bira za svaki razred i svako odeljenje razrednoga starešina.

Za razrednoga starešinu može se izabrati stalni nastavnik, koji predaje, po mogućnosti s najvećim brojem časova, u dotičnom razredu. Samo u nedostatku stalnih nastavnika mogu se uzeti za razredne starešine i privremeni.

Dužnosti su razrednih starešina:

1. da se staraju o radu i opštem obrazovanju učenika svoga razreda;
2. da što češće pohode svoje razrede i upoznaju učenike;
3. da vode prepisku koja se odnosi na učenike njihovog razreda;
4. da sazivaju sednice razrednih veća i da im predavaju;
5. da održavaju vezu između učenika i roditelja i škole radi pouzdanijega uticaja na učenike.

Član 42.

Razredno veće sastavljaju razredni starešini i svi nastavnici koji predaju u jednom razredu ili odeljenju.

Ono drži svoje sednice po pozivu razrednoga starešine ili upravitelja škole, kad god se ukaže potreba, a najmanje jedanput mesečno. — Sednicama predsedava sazivač, a rešava se većinom glasova. U slučaju jednake podele glasova sporno se pitanje upućuje nastavničkom veću.

Dužnosti su razrednoga veća:

1. da se dogovara i utvrđuje način za jednoliko postupanje prema učenicima, kako u pogledu nastave, tako i u pogledu vaspitanja;
2. da na kraju tromesečja utvrđuju učenike ocene uspeha i vladanja;
3. da na kraju godine podnosi nastavničkom veću izveštaj o svima učenicima radi prevođenja u stariji razred;
4. da podnosi nastavničkom veću izveštaj o nemarljivim i neuljudnim učenicima, koje treba udaljiti iz škole (čl. 20 tač. 3 i 4);
5. uopšte, da pomaže razrednom starešini i upravitelju škole u nadgledanju i vaspitavanju učenika i održavanju veze između škole i učenika i njihovih porodica.

Član 43.

Svaka građanska škola ima svoje nastavničko veće, u koje ulazi upravitelj i svi nastavnici te škole.

Ono drži sednice po pozivu upravitelja škole, kad god se ukaže potreba. — Sednicama predsedava upravitelj škole, ili njegov zastupnik. — Rešava se većinom glasova, a u slučaju jednake podele odlučuje glas predsednika.

Dužnosti su nastavničkoga veća:

1. da uopšte radi na unapređenju nastave i podizanju ugleda svoje škole.
2. da u početku školske godine deli predmete na nastavnike prema njihovoj stručnoj spremi i propisanom broju časova;
3. da utvrđuje raspored časova;
4. da utvrđuje raspored ispita;
5. da izriče učenicima kazne po čl. 20 t. 3 i 4 ovoga zakona;
6. da na kraju godine rešava o prevođenju učenika u stariji razred;
7. da rešava o većim učeničkim izletima radi dopune naučne ili praktične spreme;
8. da rešava o davanju državne pomoći odličnim učenicima, a da ih po svršetku škole predlaže za stručno usavršavanje.

Član 44.

Svaka građanska škola mora imati svoga lekara. On može biti stalan ili honoraran.

Njegove su dužnosti da se stara o popravci zdravstvenih prilika u školi i da učenicima ukazuje pomoć kad se razbole.

Po mogućnosti lekar će stalno predavati higijenu, ako za to nema drugoga stručnoga nastavnika.

Blíže odredbe o dužnostima lekara propisuje Ministar Prosvete u sporazumu s Ministarstvom Narodnoga Zdravlja.

VI. Privatne škole i učenici.

Član 45.

Na molbu pojedinih građana Ministar Prosvete može, po saslušanju Glavnoga Prosvetnoga Saveta, odobriti otvaranje privatne građanske škole, pod ovim uslovima:

1. da u mestu nema državne građanske škole;
2. da su molioći podanici Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca;
3. da je smer škole potpuno jednak sa smerom državnih građanskih škola i da se u njoj radi po planu i programima državnih škola;
4. da ima dovoljan broj učenika samo one narodnosti za koju se traži odobrenje;
5. da nastavnici budu podanici Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca; da imaju u zemlji stečenu potpunu stručnu spremu, kakva je propisana za državne nastavnike, i da potpuno vladaju srpsko-hrvatskim jezikom;
6. da predložene nastavnike potvrđuje Ministar Prosvete;
7. da je izdržavanje škole obezbeđeno bar za pet godina i da država ima prava pregledanja i odobravanja prihoda i rashoda škole;
8. da se vlasnik škole, odnosno molilac, obaveže da će nastavnicima davati onoliko plate i dodatak koliko država daje svojim nastavnicima istih kvalifikacija i godina službe;
9. da nastavnicima i njihovim porodicama unapred obezbedi onoliko pensiju koliko država daje svojim nastavnicima i njihovim porodicama;
10. da je zgrada, namenjena za školu, dovoljno prostrana, vidna i zdrava, i da je ozakonjena svojina moliočeva;
11. da ima potreban školski nameštaj, učila i knjižnicu odabranih pedagoških i stručnih dela;
12. da se nastava izvodi na srpsko-hrvatskom jeziku i
13. da se nad celokupnim radom u školi vrši nadzor preko onih istih državnih organa preko kojih se vrši nad državnim školama.

Jednput otvorenu školu Ministar Prosvete može zatvoriti čim se odstupi od izloženih uslova.

Član 46.

U privatnim građanskim školama ocenjivanje i prevođenje učenika u stariji razred vrši se kao i u državnim građanskim školama.

No završni ispit (član 19.) učenici privatnih škola polažu u državnim školama, ili u svojoj školi pred naročitim odborom državnih nastavnika, koje odredi Ministar Prosvete. U odbor ulaze: jedan upravitelj i tri stalna, stručna nastavnika, državnih građanskih škola i predmetni nastavnik dotične privatne škole.

U ovom slučaju školska blagajna plaća članovima odbora dnevnicu i poputinu po zakonu o službenom potovanju viših činovnika.

Član 47.

Učenici koji su se, po predhodnom odobrenju Ministarstva Prosvete ma zbog kakvih uzroka sami pojedinačno spremali kod kuće, moraju polagati ispite, za svaku godinu u državnim građanskim školama.

Za ove ispite plaća se i državna taksa po zakonu o taksama i dnevnicama članovima ispitnog odbora.

No ako su deca državnih činovnika, ili službenika, koji po službenom poslu žive na strani za ove se ispite ne naplaćuje ni državna taksa ni dnevnicama članovima ispitnog odbora.

Član 48.

Sve državne i privatne građanske škole stoje pod vrhovnim nadzorom Ministra Prosvete, a on ih nadzira preko stručnih inspektora i oblasnih prosvetnih vlasti.

Blíže odredbe propisuje se zakonom o srednjim školama.

VII. Nadzor.

Član 49.

Upravitelj i svi stalni nastavnici, koji su dobili osposobljenje i položaj upravitelja, odnosno stalnih nastavnika građanskih škola po sadašnjim zakonima i zakonskim propisima, zadržavaju svoj položaj i zadržavaju sva prava po ovom zakonu, ako su dan stupanja ovoga zakona imali najmanje šest godina stalne nastavničke službe.

Član 50.

Upravitelj i stalni nastavnici, koji su dobili osposobljenje i položaj upravitelja ili stalnih nastavnika građanskih škola po sadašnjim zakonima i zakonskim propisima, ali na dan stupanja ovoga zakona na snagu nisu imali punih šest godina stalne nastavničke službe, zadržavaju svoj položaj i prevođe se u kategoriju stalnih nastavnika ali su za dalje unapređenje dužni dopuniti svoje kvalifikacije po ovom zakonu.

Član 51.

Profesori i supleni, koji bi stupili u građansku školu, ili bi se zatekli u njoj kad ovaj nov zakon stupi na snagu, prevešće se na nov položaj u svemu po odredbama zakona o srednjim i stručnim školama.

Član 52.

Privremeni učitelji i sve drugo nastavničko osoblje, koje se zatekne u građanskim školama kad ovaj zakon stupi na snagu, a nije još dobio potrebno osposobljenje, stavlja se na raspoloženje Ministru Prosvete da se rasporedi po osnovnim i drugim školama za koje imaju osposobljenje.

Član 53.

Nastavnici osnovnih škola, koji su uspešno radili u građanskoj školi, kao zastupnici nastavnika naučnih predmeta bar tri školske godine, ili su pohađali specijalne tečajeve i spremali se za nastavničke građanske škole, mogu se pustiti da polažu ispit osposobljenja do kraja 1923 godine, a pred komisijom koju odredi Ministar Prosvete.

Član 54.

Kad ovaj zakon stupi na snagu zatvoriće se sve privatne škole građanske, koje se u roku od godine dana ne saobrazu sa odredbama ovoga zakona.

Član 55.

Ovaj zakon stupa na snagu od dana kad ga kralj potpiše i bude obnarodovan u Službenim Novinama. Od tada prestaju važiti svi zakoni i propisi koji se s njim kose.

Načelnik Odeljenja za Osnovnu Nastavu,
Vlad. J. Radojević, s. r.

Iz Jugoslavije.

— Glavnomu uredniku »Napreja«. Z ozirom na Vaše trditve v 273 šte. »Napreja« z dne 3. decembra t. l. izjavljamo, da g. Rudolf Dostal, strokovni tajnik pov. UJU z zadnjio našo notico naslovljeno na Vas ni v nobeni zvezi in da je ni čital prej nego je list izšel. To ugotavljam brez kakage posebnega naročila. Enako ugotavljam, da so se in se morajo po pravilih in poslovniku vršiti volitve vodstva naše organizacije, t. j. ožjega sosveta v vsakem slučaju in edinole po listkih, torej tajno. Ne vemo, če ste na pravi poti, da ste se udingali neodgovornim ljudem, ki Vas vedoma in hotoma napačno poučujejo o naših razmerah in tudi ste si našli zelo slabo nalogo, ako je Vaš program zaletavati se v vodstvo organizacije in razkričavati »UJU kot lažjorga nizacijo« po slov. javnosti, kakor ste se izrazili in ste to storili v »Napreju« od 3. t. m. — izpod naše strehe. — Zatorej je tudi pesem o smeteh, ki so potrebne metle, drugačna, nego jo Vi navajate. — Predobro poznamo mišljenje naših zastopnikov v O. Z. in predobro poznajo oni naše načelno stališče in mišljenje do poduradnikov in specijalno glede maksimiranja, da bi to vprašanje lahko bilo podlaga pustolovstvu kakih »Naprejevih« so mišljenikov. Poduradniki imajo v učitelstvu vedno solidarne sotovariše, o čemur so lahko prepričani, zato tem odločneje odklanjamo »Naprejevo« atako. — V Ljubljani, 4. decembra 1922. — Uredništvo »Učiteljskega Tovarisa«.

— Poverjeništvu UJU v Ljubljani. Pevčevy sbor Moravský učitel. V Brně 23. listopadu 1922. Drazí bratři, a milé sestry! Při svém koncertním zájezdu do Vaší krásné Jugoslavie byly jsme zahrnuty tak srdečnými projevy slovenského přátelství a lásky, že náš pobyt u Vás zanechá v nás mocné a milé vzpomínky. Svou přízeň pojevíli jste nám v lidným přjetím a darem květinovým. Věnovali jste se nám celou duší, a proto byly jsme tak šťastny ve Vašem středu. Prosíme, abyste od nás vzdálených přijali vřelý díky a zachovali nám i pro budoucnost své přátelství. Se srdečným pozdravem Sbor moravských učitel: Krista Stejskalová, předsedka, Daniela Bartošová edntelka.

— V današnji številki prinašamo uvodnik in načrt zakona o meščanskih šolah v srbohrvatskem jeziku. Uvodnik, ker zadeva tudi naš stanovski krog izven Slovenije; opozarjamo pa tudi naše tovariše, tovariše in okrajna društva nanj, ker smatramo vprašanje našega stanovskega tiska za temelj in predpogoj našega stanovskega delovanja. Kar je v človeškem telesu žilevje, ki gradi telo z novo krvjo, to je za narod, stranko, organizacijo tisk, ki prinaša narodu, stranki, stanu novega duha in novega življenja. — Naprošeni smo od naše centrale, da izjavimo svoje mišljenje in pripombe k načrtu zakona o meščanskih šolah. Prosimo naše meščanskošolske tovariše in tovariše, v prvi vrsti one, ki so organizirani v UJU, da nam čimprej javijo svoje mnenje in predloge, da jih javimo centrali UJU v Beogradu, ki se namerava s posebno vlogo obrniti v tej zadevi na ministra prosvete in do merodajnih faktorjev.

— Seznami v zadevi nabave cenejših živil nai se pošljajo uradno na pristojne

okrajne (mestne) šolske svete ne pa na poverjeništvu UJU.

— »Iz naroda za narod«. Vzorno delavna Mariborska javna ljudska knjižnica (Narodni dom) obrača svojo dobrotljivo pozornost tudi učitelstvu na deželi. Gosp. dr. Reisman je v svoji vzgladni požrtvovalnosti pripravljen povodom zborovanja učiteljskega društva za Mariborsko okolico otvoriti takoj ob sklepu zborovanja (tokrat dne 14. decembra) izposojevalno uro samo za učiteljstvo. Knjižnica ima bogato zalogo slovenskih, srbohrvatskih in drugih knjig vseh strok na razpolago. Učiteljstvo se blagovoli s to kulturno napravo dobro okoristiti. Reflektante vodi ob sklepu zborovanja društveni predsednik v knjižnico.

— Radvanje pri Mariboru. Povodom sijajno uspele velike veselice »Vinske trgatve« v Radvanju, ki je vrgla šolski kuhinji 7 tisoč Din dohodkov, je daroval g. Srečko Pihlar, trgovec z manufakturnim blagom v Gosposki ulici v Mariboru »Javni šolski knjižnici« v Radvanju 100 Din, za kar se mu izreka javno zahvala. Učiteljstvo naj blagovoli to šoli naklonjeno tvrdko pri svojih soobčanih priporočiti. — Šolsko vodstvo.

— Na okulističnem oddelku bolnice v Ljubljani se nahaja tov. Rudolf Kueg. Znanci in prijatelji so mu dobrodošli vsak dan od 1.—3. popoldne na šte. 5.

— Jugoslovanski Matici v Ljubljani je poslalo šolsko vodstvo v Bukovšici 1000 znamk, ki jih je šolski vodja zbral v šoli in izven nje v korist naših ubogih trpečih bratov.

Premurski tovariši - domačini bi lahko imeli malo več obzira v medsebojnem občevarju. Kjerkoli so v družbi, sami, ali pa s tovariši nedomačini, to vedno udarijo še v blaženi madžarsčini, ne glede na to da je mi ne razumemo. V prvi vrsti so tu prizadeti tovariši »Slovenci« iz »Goričkoga«. Kaj si pa bodo mislili tamonjši Slovenci-domačini o tem, da govori slovenski učitelj med seboj madžarski in kakšen utis naredi to na nas »Prišleke« si lahko mislite. Zavedati se morajo, da so jugoslovanski učitelji, ki morajo biti zmogni slovenskega jezika. Če so Slovenci, naj občujejo tudi slovensko med seboj, kar tudi jako vzgojevalno vpliva na narodno vzgojo. Kdor tega neče ali ni zmožen, pa naj gre tja, kjer bo lahko brez strahu po svoji srčni želji klepetal oni zveličavni jezik.

— Popravek. Našo notico o tovarišu Jos. Kobalu popravljamo na njegovo prošnjo v toliko, da ni bil ravnatelj zavoda za slepe, ampak samo začasni vodja šole za slepe.

— Javna šolska knjižnica v Radvanju kupi po 30 komadov I. in II. del Mohorjevič pesmaric. Ljube tovarišice in tovariši mariborskega okraja so prošeni te pesmarice odkupiti ter jih donesti k uč. zborovanju dne 14. decembra v Maribor. Pesmarice se najno rabijo za pevski zbor, ki se je ustanovil za vzbujanje narodne zavesti za Studence Pekre. Limbuš in Radvanje. — Šolsko vodstvo.

— Knjige Slov. Šolske Maticе za leto 1922. izidejo po Novem letu. Prosim nuno tov. poverjenike, da mi dološijo seznam članov sigurno do 10. t. m. Zelo jih potrebujem za sestavo letnega poročila. Pavel Plesničar, blagajnik S. Š. M. — Ljubljana, Komenskega ulica 8.

Naša gospodarska organizacija.

— Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1922. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 15. izkaz. 60 Din: Učiteljski zbor — Barje. Ta prispevek je ležal že dalje časa v moji miznici na objavo, kajti pričakoval sem še drugih prispevkov. Pričakal pa nisem skoraj ničesar. Slabi časi so zdaj. Upam pa, da mi bo sv. Miklavž vsaj deloma napolnil že skoraj prazno blagajno, sicer bom moral napovedati konkurz. Tovariši in tovarišice! Tudi v teh hudih časih nam ne sme izginiti naša stanovska zavest. Z brezbriznostjo ne bomo dosegli prav ničesar, zato imejmo malo več smisla za prepotrebni naš rezervni sklad! V kakšne namene se je porabila do sedaj nabrana vsota, Vam bom o priliki natančno povedal. Zdravo! — 5 Din: Ivan Vuga — Komenda pri Kamniku. — Današnji izkaz 65 Din. Prej izkazanih 8217.50 Din. Skupaj 8282.50 Din. — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska c. 172.

— »Darila« Učiteljskemu domu v Mariboru 7% obveznic drž. inv. posojila (s kuponi od meseca septembra 1922.): Grmovšek Miloš, okr. šol. nadzornik, Slov. gradec 1 à 100 Din; Nerat Anton, učitelj, Maribor, 2 à 100 Din; Stanzer Josip, učitelj, Maribor 2 à 100 Din, skupaj 5 obveznic à 100 Din in zadnjič izkazanih 25 obveznic je 30 obveznic à 100 Dn = 3000 Din. Na praznik nar. ujedinjenja nabral tov. Kožuh 30 Din.